

SVENSKA RÖDA KORSET UPPFÖRANDEKOD

Fastställd av Svenska Röda Korsets styrelse
2017-03-24, reviderad maj 2018

Svenska Röda Korsets uppförandekod

Svenska Röda Korsets uppförandekod bygger på Internationella rödakors- och rödahalvmånefederationens Code of Conduct.

Föreningen Svenska Röda Korsets ändamålsparagraf är att förhindra och lindra mänskligt lidande var och när det än förekommer, skydda liv och hälsa och säkerställa respekt för varje människas värde, särskilt under tider av väpnad konflikt och andra nödsituationer, arbeta för att förebygga sjukdom och främja hälsa och social välfärd, uppmuntra frivilliguppdrag, konstant beredskap att ge bistånd och en universell känsla av solidaritet gentemot alla som behöver rörelsens skydd och stöd.

Svenska Röda Korsets resurser kommer från medlemmar, givare, stat och kommun. Du, tillsammans med alla andra som är engagerade i Röda Korset, medverkar till att dessa resurser – personella, ekonomiska och materiella – används effektivt och till de ändamål de är avsedda för.

Det är din skyldighet att känna till, förstå och efterleva våra grundprinciper och stadgar, samt att hålla dig välinformerad om gällande policyer och riktlinjer. Genom att alltid uppträda korrekt mot de människor du möter, bidrar du till att skapa tillit, förtroende och respekt. Du är som rödakorsare medansvarig för att skapa ett gott samarbetsklimat.

Uppförandekodens omfattning och tillämpning

Uppförandekoden omfattar dig som är förtroendevald, anställd, delegat, frivillig, praktikanter, studerande, konsult, arvoderad eller som har åtagit dig ett annat uppdrag för Svenska Röda Korset i Sverige och/eller utomlands, och alla benämns i detta dokument som rödakorsare. Uppförandekoden utgör även Svenska Röda Korsets antikorrupsionspolicy.

Uppförandekodens 12 punkter

- 1. Sätt dig in i och följ de fastställda riktlinjer, avtal och rutiner som finns i den verksamhet du arbetar inom**
- 2. Behandla alla med respekt och värdighet**

Svenska Röda Korset har nolltolerans mot alla former av diskriminering och trakasserier. Det innebär att du som representant för Röda Korset ska behandla alla människor med respekt och inte särbehandla eller diskriminera någon enskild person eller grupp på grund av etnisk eller social bakgrund, kön, könsöverskridande identitet eller könsuttryck, ålder, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, språk eller politisk uppfattning.

Ingen får utsätta någon för sexuella trakasserier.
- 3. Värna om människors personliga integritet**

Ditt uppförande gentemot andra ska alltid vara grundat på respekt för deras integritet, kultur och levnadsmönster. Detta är särskilt viktigt i mötet med människor i utsatta situationer, till exempel traumatiserade flyktingar, asylsökande eller människor som varit med om andra svåra och personliga kriser.

Alla former av sexuella övergrepp och köp av sexuella tjänster är förbjudna. Som rödakorsare ska du ta aktivt avstånd från sexuellt utnyttjande och exploatering. Att uppmärksamma barn och risker kring sexuellt utnyttjande och exploatering är särskilt viktigt.

Du får inte ha sexuella kontakter eller på något annat sätt agera med sexuella avsikter mot människor, som du i din egenskap av rödakorsare ska stödja.

Att surfa på internetsidor med pornografiskt material med rödakorsdatorer är förbjudet, liksom att sprida pornografiskt material.

4. Förvalta resurserna på rätt sätt

Du ska använda Röda Korsets resurser – personella, ekonomiska och materiella – på ett ansvarsfullt sätt och till de ändamål de är avsedda för. Du ska bedöma om utgifterna är försvarbara, när du fattar beslut i verksamheten.

All utrustning som tillhandahållits av Röda Korset ska återlämnas efter avslutat uppdrag.

5. Missbruka inte din förtroendeställning

När du har uppdrag för Svenska Röda Korset kan du komma i kontakt med människor som är eller upplever sig vara i beroendeställning till dig. Det kräver att du i alla lägen tar aktivt avstånd från egen vinning, agerar insiktsfullt utifrån din position och att du alltid agerar förtroendeingivande. Du får inte heller utnyttja din position till att ge andra otillbörliga fördelar.

6. Motverka alla former av bedrägeri och korruption

Du får inte medverka till bedrägeri och korruption.

Korruption innebär att utnyttja sin ställning för att uppnå otillbörlig fördel för egen eller annans vinning.

Du får till exempel inte ge eller ta emot mutor i form av pengar, gåvor, sexuella tjänster eller andra förmåner till enskilda eller grupper i utbyte mot tjänster. Det kan räknas som muta även om det inte finns ett syfte för gåvogivaren att få en förmån.

Om personer eller grupper ändå vill visa dig sin uppskattning i form av blommor, choklad eller andra minnesgåvor, får värdet inte överstiga det som gäller enligt svensk lag.

7. Var alkohol- och drogfri i arbetet

Svenska Röda Korset kräver alkohol- och drogfrihet i arbetet.

Du får aldrig bjuda på alkohol med Röda Korsets medel vid fester, middagar eller representation. Ett undantag finns: vid middagar med internationella gäster i Sverige eller utomlands. I detta fall tillåts en måttlig alkoholförbrukning (öl och vin) om representationen har godkänts i förväg av ordförande, närmaste chef eller frivilligledare.

Det finns tillfällen då vin och öl ingår i umgängesformen, till exempel vid middagar i samband med konferenser, utbildningar och utlandsresor. Då kan du själv köpa alkoholhaltiga drycker, men som representant för Röda Korset förväntas du vara måttfull.

I samband med bilkörning är alkoholförbrukning förbjudet liksom i alla sammanhang innehav eller bruk av droger, även i länder där reglerna är mer tillåtande än i Sverige.

8. Motverka inte Röda Korsets verksamhet, stadgar och grundprinciper

Röda Korset är en opartisk och neutral organisation, men det hindrar inte att du som rödakorsare kan vara ansluten till politisk, religiös eller annan idéburen organisation. Däremot ska du inte vara aktiv i organisationer och sammanhang som direkt motarbetar Röda Korsets verksamhet och stadgar och grundprinciper. Om du själv agerar genom en aktiv handling som inte överensstämmer med stadgarnas ändamålsparagraf eller Röda Korsets grundprinciper kan du bli utesluten eller avstängd. Exempel på en aktiv handling kan vara yttrande, agerande, hot, uppträdande och/eller skrivelse.

Respektera skyddsementen det röda korset, den röda halvmånen och den röda kristallen. Använd dem enbart i enlighet med gällande bestämmelser. Rapportera eventuell felaktig användning.

9. Hantera information med diskretion och gott omdöme

Under arbetet och efter avslutat uppdrag ska du som rödakorsare iaktta full diskretion med konfidentiell information som rör enskild person.

Du har som privatperson rätt att fritt uttrycka dina åsikter i olika frågor. Men du får inte uttala dig i media som representant för Röda Korset i frågor som ligger utanför ditt ansvarsområde.

Som kretsordförande kan du, eller någon som du har utsett till talesperson, företräda den egna kretsens verksamhet, men i frågor som rör Röda Korsets verksamhet på nationell eller internationell nivå måste du kontakta Svenska Röda Korsets pressekreterare som bedömer vem som ska uttala sig.

Ordförande och generalsekreterare är officiella talespersoner för Svenska Röda Korset och avgör ytterst vem som ska framträda i aktuella frågor.

Detta är viktigt att tänka på vid exempelvis privat bloggning, i sociala media eller annan kommunikation.

10. Följ Röda Korsets säkerhetsföreskrifter

Röda Korset sätter alltid människors säkerhet före andra intressen.

Du är skyldig att ta del av och följa de riktlinjer och anvisningar som gäller säkerhet och krisberedskap. Du är också skyldig att följa de anvisningar som ordföranden, generalsekreteraren eller ansvarig chef utfärdar vid varje akut situation. Tänk också på att inte utsätta andra för risker.

När du reser utomlands på uppdrag av Svenska Röda Korset ska du informera dig om säkerhetsläget i det land eller den region du ska besöka och genomgå anvisad säkerhetsutbildning.

11. Verka för hållbar utveckling

Som en del av vårt uppdrag att hindra och lindra mänskligt lidande ansvarar vi för hållbar utveckling i alla våra verksamheter och aktiviteter

Ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet innebär att Svenska Röda Korset föregår med gott exempel och tar ansvar för nuvarande och framtida generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Röda Korsets strävan är att minimera miljöpåverkan och vara en klimatmedveten organisation. Vi ser oss själva som en aktör som kan bidra till en långsiktig trygg samhällsutveckling. Vi tar ekonomiskt ansvar genom att hushålla med våra resurser.

Vårt gemensamma ansvar

Du ska noga läsa igenom och ta till dig uppförandekoden. Du ska följa alla tillämpliga lagar och inte göra något som kan skada Röda Korset, dess representanter eller en eventuell tredje part som vi arbetar tillsammans med.

Röda Korsets ordförande, chefer och frivilligledare ska föregå med gott exempel. Om du har frågor om etik eller vill rapportera överträdelser står de till ditt förfogande.

Vid överträdelse av koden

Om du ser något, som du uppfattar som olagligt eller i strid med Röda Korsets uppförandekod eller andra interna regler, ska du rapportera detta. Du ska i första hand vända dig till din ordförande, chef eller frivilligledare. De är skyldiga att vidta lämpliga åtgärder för att hantera de ärenden de har fått kännedom om.

Ärenden som gäller frivilliga och förtroendevalda ska rapporteras till frivilligledaren alternativt kretsordföranden. Kretsstyrelsen ska hantera ärendet. Svårlösta fall kan föras vidare till regionrådet och ytterst till Svenska Röda Korsets styrelse.

Ärenden som gäller anställda ska rapporteras till berörd chef. Chefen ska hantera ärendet och vid behov ta stöd av personalavdelningen. Facklig organisation kan bistå medarbetaren.

Om du är anställd och din chef är inblandad i ärendet som du vill rapportera, eller inte har hanterat ditt ärende på ett bra sätt, ska du rapportera till närmast högre chef eller dennes chef. Du kan också vända dig till personalavdelningen för råd och stöd. Den du rapporterar ärendet till har skyldighet att ta upp frågan på ett seriöst sätt och arbeta för en tillfredsställande lösning.

Whistle-blowing policy

Om du misstänker att en allvarlig överträdelse har skett av lagar, uppförandekoden eller andra regler har du möjlighet att påtala detta genom så kallad whistle-blowing. Din identitet kommer att vara konfidentiell. Du kan göra en anmälan och känna dig trygg i förvisningen att Röda Korset vill att problem ska lyftas fram och lösas. Du behöver inte frukta någon diskriminering för att du har rapporterat om överträdelser eller misstänkta överträdelser.

Misstankar av detta slag, som du inte vill rapportera till någon ordförande, frivilligledare eller chef, ska rapporteras till Claimdesk på mailadress redcross@claimdesk.pwc.se eller per brev till Claimdesk, PricewaterhouseCoopers AB, 113 97 Stockholm. Så snart anmälan gjorts kommer en inledande undersökning att göras av whistle-blower-gruppen som består av styrelsen utsedda styrelserepresentanter och av generalsekreteraren utsedda ledningspersoner. Dessa beslutar om hur ärendet fortsatt ska hanteras. Du kommer att få återkoppling som bekräftar att anmälan har mottagits och hur ärendet kommer att hanteras. För ytterligare information om vad som gäller för whistle-blowing, se särskild instruktion i bilaga 1.

Den som inte följer uppförandekoden kommer att få en påföljd, som ska vara i proportion till förseelsens art. All brottslig eller misstänkt brottslig verksamhet kommer att polisanmälas.

Bilaga 1

Instruktioner om Whistle-blowing

1. Bakgrund

- 1.1. Svenska Röda Korset ("Röda Korset") har antagit en uppförandekod som omfattar alla rödakorsare. Uppförandekoden utgör även Röda Korsets antikorrupsionspolicy.
- 1.2. Enligt uppförandekoden har du som omfattas av Röda Korsets uppförandekod rätt att använda dig av whistle-blowing. Dessa instruktioner ger närmare information om när du kan använda det, hur du kan göra en anmälan, på vilket sätt Röda Korset kommer att behandla din anmälan, hur Röda Korsets utredning ska avslutas samt vilken information den som har blivit anmäld har rätt till.
- 1.3. Dessa instruktioner har varit föremål för förhandlingar enligt medbestämmandelagen den 2 december 2009.

2. Rapportering enligt normala rutiner

Om du vill berätta att du misstänker att någon som omfattas av uppförandekoden har begått en överträdelse av svensk lag, Röda Korsets uppförandekod, stadgar eller andra regler, ska du i första hand använda dig av Röda Korsets normala informations- och rapporteringskanaler. Det innebär att överträdelse av uppförandekoden i första hand ska rapporteras till närmaste chef, kretsordförande eller frivilligledare.

- Ärenden som gäller frivilliga ska rapporteras till frivilligledaren eller kretsordföranden.
- Ärenden som gäller anställda ska rapporteras till närmast berörd chef eller till personalavdelningen.
- Ärenden som gäller kretsordförande ska rapporteras till regionrådets ordförande eller till Svenska Röda Korsets ordförande.

3. Rapportering genom whistle-blowing

Whistle-blowing ska, till skillnad från normal rapportering av överträdelser, endast användas om misstankarna gäller en ledande befattningshavare eller annan nyckelperson inom Röda Korset och du befarar att anmälan inte kommer att tas om hand på korrekt sätt om den görs enligt normala informations- och rapporteringskanaler.

4. Whistle-blowing-anmälan

- 4.1. Du kan göra en anmälan genom whistle-blowing på följande sätt:
 - Via e-post till e-postadress redcross@claimdesk.pwc.se
 - Via vanlig post till Claimdesk, PricewaterhouseCoopers AB, 113 97 Stockholm

Den som ansvarar för en anmälan kallas i det följande whistle-blower-gruppen.

- 4.2. En anmälan bör innehålla följande information:
 - På vilket sätt svensk lag, Röda Korsets uppförandekod, stadgar eller andra regler har överträtts
 - Vem som misstänks ha begått överträdelsen
- 4.3. Röda Korset rekommenderar att du vid anmälan lämnar ditt namn och kontaktuppgifter, eftersom detta kan hjälpa whistle-blower-gruppen i utredningen. Det är också viktigt för att gruppen ska kunna ge dig information om vad som händer med din anmälan. Din identitet kommer att behandlas konfidentiellt (se dock 5.2 nedan) och du kommer inte att drabbas av några repressalier på grund av en anmälan.
 - Ovanstående gäller dock inte i de fall där det framstår som uppenbart att anmälan av illvilja innehåller oriktiga uppgifter.

5. Utredningen

5.1. En anmälan genom whistle-blowing innehåller personuppgifter och uppgifterna ska behandlas enligt gällande lagstiftning om hantering av personuppgifter.

5.2. En anmälan genom whistle-blowing behandlas konfidentiellt. De uppgifter som framkommit i anmälan lämnas endast vidare om det är nödvändigt för utredningen. Namnet på den som har gjort en anmälan lämnas bara vidare om whistle-blower-gruppen bedömer att det är absolut nödvändigt för att genomföra utredningen och då informeras anmälaren.

5.3. När en anmälan om whistle-blowing kommer till whistle-blower-gruppen bedömer denna först om anmälan i stället borde hanteras enligt Röda Korsets normala interna informations- och rapporteringskanaler (se avsnitt 2 ovan). Bör anmälan hanteras enligt normala interna informations- och rapporteringskanaler, meddelas detta till dig, förutsatt att du uppgivit ditt namn vid anmälan. Du kan då välja om anmälan ska lämnas över till rätt instans eller avskrivas eller närmare utveckla dina skäl varför den bör behandlas i särskild ordning genom en whistle-blowing-utredning. Om du lämnat in anmälan anonymt kan whistle-blower-gruppen av förklarliga skäl inte tillfråga dig

Om Röda Korset på grund av svensk lag, förordning eller kollektivavtal är skyldigt att genomföra en utredning eller vidta åtgärder på grund av de uppgifter som finns i anmälan, kan denna inte avskrivas utan måste lämnas över till rätt instans. Det gäller bland annat om uppgifterna handlar om trakasserier eller kränkande särbehandling.

5.4. Om anmälan gäller någon eller några i whistle-blower-gruppen så exkluderas dessa från information kring den specifika anmälan. Om anmälan gäller misstroende mot helheten kallas föreningsrevisorerna, som är valda av Riksstämman, in direkt av anmälningmottagaren.

5.5. Den som har gjort en anmälan får inom två veckor information om hur ärendet kommer att hanteras. Detta gäller dock av förklarliga skäl inte om anmälan är anonym.

5.6. En anmälan genom whistle-blowing ska utredas så snabbt som möjligt. Om anmälan avser uppgifter som kan innebära lagöverträdelser måste utredningen begränsas till det som är nödvändigt för att kunna bestämma skadeståndsanspråk eller för att kunna göra en polisanmälan.

5.7. Utredningen genomförs på uppdrag av whistle-blower-gruppen och kan genomföras av förtroendevalda i regionråd eller styrelse eller av anställda tillhörande tjänstepersonsorganisationen beroende på anmälarens art. Om så skulle krävas kan whistle-blower-gruppen lägga ut utredningsuppdrag på extern part.

6. Utredningens avslutande

6.1 När utredningen avslutats ska den som har gjort en anmälan informeras om att utredningen har avslutats, vilken bedömning som har gjorts och vilka åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas med anledning härav. Detta gäller dock av förklarliga skäl inte om anmälan är anonym.

6.2 Efter det att Röda Korsets utredning och eventuella åtgärder med anledning därav eller en polisutredning eller utredning av annan myndighet har avslutats, ska uppgifterna som framkommit genom anmälan och utredningen förstöras eller avidentifieras. Om utredningen föranlett någon åtgärd från Röda Korset, får uppgifterna behållas endast om det är nödvändigt för att dokumentera grunden för åtgärden.

7. Information till den anmälda

7.1. Den som har blivit anmäld genom whistle-blowing ska informeras om att en anmälan har gjorts så snart det är möjligt utan att äventyra möjligheten att effektivt undersöka påståendena eller samla nödvändiga bevis. Om utredningen leder till en polisanmälan eller utredning av annan myndighet ska den anmälda informeras så snart det kan ske utan att äventyra den utredningen.

7.2. När sådan information ges från Röda Korsets sida kommer den eller de som en anmälan riktar sig mot att informeras om:

- vem som handlägger anmälan,
- det hen anklagas för,
- vilka funktioner inom Röda Korset som kan få del av uppgifterna, samt
- vilka uppgifter hen kan få del av och hur man kan begära rättelse.

7.3. Namnet på den som har gjort en anmälan genom whistle-blowing ska behandlas konfidentiellt och ska inte lämnas ut till den som har blivit anmäld om inte annat uttryckligen framgår i denna instruktion (se 5.2).

7.4. När utredningen har avslutats informeras den anmälda om detta. Den anmälda får då också information om åtgärder som har vidtagits under utredningen, Röda Korsets bedömning och de åtgärder som Röda Korset eventuellt avser vidta. Sådan information ska dock inte lämnas om det kan äventyra en pågående eller kommande utredning av polisen eller annan myndighet.